

דבר נשיא המכללה האקדמית הדתית לחינוך "שאנן"

קוראים יקרים,

לאחרונה התפתח דיון מעניין בקבוצת הוואטסאפ של סגל המרצים במכללה שלנו, מכללת שאנן, על היתרונות והחסרונות של בינה מלאכותית. כמו כן לאחרונה נפרדנו משני יוצרים חשובים שכתבו גם לילדים – מאיר שלו ויהונתן גפן. לכאורה מה הקשר בין כל אלה, ומדוע בחרתי לפתוח בהם לדבריי לכתב עת זה?

כדי לענות על שאלה זו, אני פותח צוהר נוסף לשאלה. צוהר אל ימי ילדותי בירושלים. הבית היה ספון וגדוש בספרי קודש. הייתי מביט באבי ז"ל רכון על תלמודו, פניו לבושות נהרה, והייתי מסתופף מהרוחניות שאפפה אותו. הוא היה האורים והתומים שלי, הבינה האנושית החיה. לא הייתי זקוק לבינה מלאכותית ולא לאינטרנט כדי לספוג מידעוּתִי. לדברי אליסון פירסון¹:

זיכרון לטווח ארוך הוא בעצם מין מחסן ענקי, שכל האנשים, המקומות, הבדיחות והשירים שהכרנו אי פעם מונחים בו כמו יין במרתף, אבל אם לא מבקרים זיכרון מסוים לעתים קרובות מספיק, השביל המוביל אליו אובד, נחסם בקוצים. כמו הגישה אל טירתה של היפהפייה הנרדמת.

טירתו של אבי לא הייתה מוקפת קוצים אלא שושנים. הקוצים לא צמחו סביב טירת הזיכרון שלו כי הוא קרא ושינן, שינן וקרא. לדאבוננו, היום התרחקנו מספרים והתקרבו למסכים. המסכים לא מאפשרים שינון וזיכרון כספרים. לכן עם כל הוויית וישותי כאיש מדע התומך בלימוד נפלאותיה של הבינה המלאכותית, איני יכול שלא לצדד בהמשך קריאה לא דיגיטלית. איני יכול שלא להעריך המשך כתיבה שבאה מתוך דם, יזע ודמעות, כפי שנכתבה בידי מאיר שלו, יהונתן גפן ואחרים ולא באמצעות הבינה המלאכותית. ואיני יכול שלא לעודד, להלל ולשבח כתיבה פרשנית מחקרית וביקורתית כפי שנעשית בכתב עת זה על כתיבתם הספרותית של אחרים. אם אסכם, מותר האדם מן הבינה המלאכותית רק בתנאי שהוא ממשיך לכתוב ולקרוא, לעיין ולהתעניין, לסקרן ולהסתקרן מכל פיסה כתובה. יוצרים גדולים ודגולים חיו בקרבנו ועזבו אותנו. הם השאירו אחריהם זיכרונות של שירה ופרוזה עטופים כצלופן מרשרש ברחש הדפים. יוצרים גדולים ודגולים עדיין חיים בינינו. הם מורשים לנו מדי פעם עוד ספר קריאה, עוד שיר. כתב העת לחקר ספרות ילדים ונוער שלנו, **בין השורות**, מלקט וימשיך ללקט מטפורות, דימויים, סמלים בין השורות הנכתבות ויגיש אותם לכם, הקוראים, שזורים בסרט.

בהזדמנות זו אני מודה לד"ר ניצה דורי שניהלה במשך שנים רבות את כתב העת הזה בתבונה ובחוכמה, בשכל ישר וביצירתיות. היא הייתה שם לא רק בין השורות, אלא גם מעבר להן ואף מעבר למילים. היא תישאר עימנו במערכת ותמשיך להיות שותפה ביצירתו.

אני מברך את ד"ר לילי גלזנר על כניסתה לתפקיד עורכת כתב העת **בין השורות** ומאחל לה הצלחה רבה בעריכתו.

פרופ' אבי לוי

נשיא המכללה האקדמית הדתית לחינוך "שאנן"

1. פירסון, א' (2003). *אין לי מושג איך היא עושה את זה*. מטר הוצאה לאור, עמ' 147.